טיפול זעיר - פולשני בסינוס פילונידאלי בקהילה
ניסיון קליני עם אקטיגרפט

ד"ר אביאל מעודד, מומחה בכירורגיה כללית, שד ופרוקטולוגיה, מחוזות דן פ"ת ושרון-שומרון, שרותי בריאות כללית
רוית אילון, אחות מומחית קלינית פצע, סטומה ואי שליטה. רכזת תחום פצע וסטומה, מחוז דן פ"ת, שרותי בריאות כללית

רקע

Pilonidal Sinus Disease, היא מחלה כרונית המתבטאת ביצירת תעלות עוריות או חלל באזור עצם הזנב. הפתופיזיולוגיה קשורה לשיעור יתר וישיבה ממושכת. ככל הנראה נוצרת תגובה דלקתית כרונית לזקיק השערה והשערות נושרות לתוך הסינוס שנוצר ונאגרות לכדי חלל גדול. עלולה לגרום לכאב, הפרשות, ריח, דלקות, מורסות ופיסטולות כרוניות, ופוגעת באיכות החיים, בעיקר בקרב נוער ומבוגרים צעירים.

הטיפולים המקובלים כיום בהשוואה לטיפול משולב טכנולוגיית Actigraft:

כריתה מלאה
- כ-90% הצלחה
- החלמה ממושכת כ- 3 חד'
- שטיפות מרובות
- צורך אפשרי בחבישות VAC
- אובדן ימי עבודה

כריתה מלאה + תפירה
- כאב משמעותי מהתפרים
- כ- 50% סיכון לזיהום הגורם לחזרת מחלה עקב ישיבה על אזור התפרים, קרבה לפי הטבעת ועוד.
- אובדן ימי עבודה

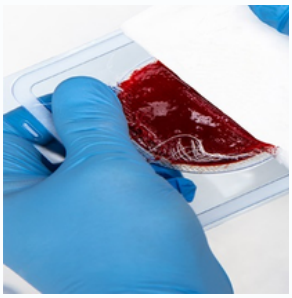
Punch-Trephine
- הליך זעיר-פולשני
- התאוששות מהירה יותר
- כ-34% הצלחה (2/3 כשלון טיפולי)

Punch-Trephine + Actigraft
- ללא כאב משמעותי
- החלמה מהירה (2–1 ימים)
- חזרה מהירה לשגרה
- 91.5% הצלחה בניתוח ראשון במעקב של חצי שנה

מטרות הטיפול בקהילה

1. **הנגשת השירות בקהילה למטופלי הכללית במטרה לקדם ריפוי.**
2. **להפחית סיבוכים והישנות מחלה.**
3. **לשפר את חווית המטופל וההחלמה התפקודית שלו.**

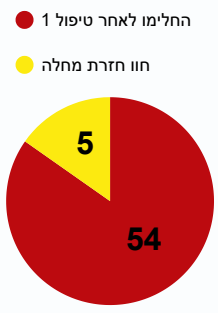
ACTIGRAFT הוא טיפול חדשני המבוסס על קריש דם אוטולוגי. מכיל גורמי גדילה וחלבונים, מושם על הפצע ומספק שלד ביולוגי זמני המווסת דלקת ומקדם ריפוי. מחקרים הדגימו את בטיחותו ויעילותו בפצעים. מחקר בשיב"א הדגים כי שילובו בגישה זעיר־פולשנית הוא בטוח, יעיל ומלווה בשיעורי ריפוי גבוהים והישנות נמוכה.

שיטה

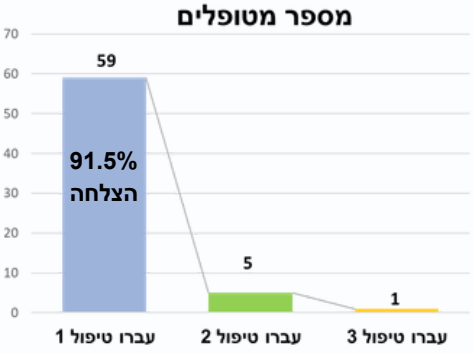
- תצפית רטרוספקטיבית בקהילה, הכוללת מטופלים עם PNS שטופלו באמצעות Actigraft בתקופה שבין 07/2024-02/2026
- טופלו 59 מטופלים
- המטופלים סבלו מהמחלה במשך חודשים עד שנים טרם תחילת הטיפול.
- הנתונים נאספו מתיעוד קליני וכללו מספר טיפולים, תוצאות טיפול ומעקב לאחר הטיפול.

תוצאות לאחר טיפול 1

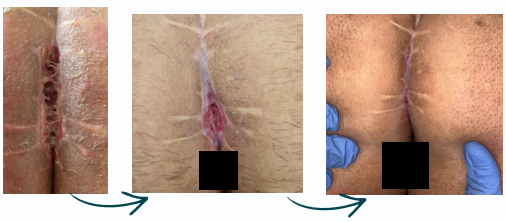

*חזרת מחלה במעקב 6 חודשים

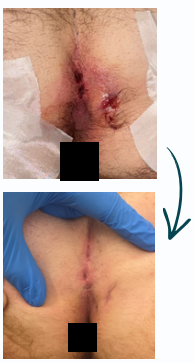
התפלגות תוצאות טיפול

מטופל א'

מטופל ב'

מסקנות והמלצות

הטיפול בשיטה זו בקהילה הדגים שיעור הצלחה גבוה, לאחר טיפול ראשון וטיפול חוזר בהישנות.
הטיפול נמצא יעיל ובטוח ללא צורך בהתערבות כירורגית נרחבת.
הממצאים מחזקים את הפוטנציאל של השיטה כחלופה טיפולית בקהילה, תוך הדגשת הצורך במחקרים נוספים לביסוס מקומה בפרקטיקה הקלינית המקובלת.

תודה לצוות אחיות חדר ניתוח רוטשילד מקצועית פ"ת

מייל ד"ר מעודד אביאל: Shavielm@clalit.org.il

כללית
מחוז דן-פ"ת